

Posudek diplomové práce Karla Brtníka
„Komparace penzijních systémů v České republice a ve Spojených státech amerických“
Praha, ISS FSV UK 2014, 108 s.

Po prostudování finální podoby této práce mi vytanulo na mysli lidové rčení „Když se kácí let, padají třísky“. Diplomant se pustil do zpracování náročného tématu s vervou, odpovědně vymezil kritéria posuzování a srovnávání českého i amerického penzijního systému, posléze prostudoval řadu podkladových materiálů i dat a v závěru oba systémy podle zvolených kritérií také srovnal. Dokonce se při této náročné analýze nedopustil žádného zásadnějšího pochybení – na pár drobných nesrovnalostí poukážu dále. *So far, so good*. Přesto ji nemohu při nejlepší vůli hodnotit lépe než jako **dobrou**. Proč?

Vedou mne k tomu dva základní důvody.

Tím významnějším důvodem je skutečnost, že práce nepřekročila úroveň sice zevrubného, někdy i detailního, nicméně pouze popisu. V úvodu slibovaný průmět poznatků, získaných srovnávací analýzou, do návrhů inovací českého penzijního systému, se nakonec omezil na jediný námět: nepřiznávat, tak jak je tomu v USA od roku 1997, invalidní důchod těm žadatelům, jejichž invalidita je způsobena primárně či výhradně závislostí na drogách či alkoholu. (s. 95)

Tím méně významným, nicméně pro posuzování diplomové práce také relevantním důvodem jsou často se vyskytující technické nedostatky. Opakovaně jsou citovány práce, které nejsou v bibliografii pramenů dohledatelné. Někde nejsou zdroje dat uvedeny vůbec. Také překlepů se vyskytuje celá řada. A úkon CtrlC-CtrlV umožnil autorovi publikovat identický citát s příslušným vlastním komentářem dokonce třikrát – na straně 1, 4 a posléze ještě 29.

Na straně 30 a 31 autor srovnává příspěvky OSVČ v obou zemích do I. důchodového pilíře. Dospívá k závěru, že čeští živnostníci hradí dvojnásobné pojistné. Procentní srovnání ale zásadně pokulhává, pokud nevezmeme do úvahy také vyměřovací základ – a jeho minimální výše v ČR, kterou volí skoro 90 % českých OSVČ, je notoricky známa, zatímco v USA je výše příspěvku stanovena fixně na 12,4 % rozdílu mezi příjmy a výdaji. Takže ve výsledku bude proporce skutečných příspěvků OSVČ v obou státech výrazně odlišná od proporce výše samotné procentní sazby.

Na straně 43 je uváděna průměrná výše starobního důchodu v ČR (bez vnočení, ve státní statistice lze ale dohledat, že jde o údaj ke konci 1. čtvrtletí 2012) 10 740.- Kč, zatímco na straně 74 se uvádí (opět jen z kontextu vyplývá, že má jít nejspíše o konec roku 2013) už 15 970.- Kč... Přitom oficiální zpráva ČSÚ obsahuje údaj, že ke konci třetího čtvrtletí 2013 činila průměrná výše starobního důchodu 10 957.- Kč.

Škoda, že kmeny z důkladně pokáceného lesa zůstaly až na výjimky nezpracovány v lese. Ale škoda i těch třísek...

Prof. PhDr. Martin Potůček, CSc. MSc.
19. 1. 2014